АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ACADEMY OF LABOR, SOCIAL RELATIONS AND TOURISM
LAW FACULTY

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Сучасні тенденції розвитку міжнародного приватного права»

Розробник:
Біда К.М., кандидат юридичних наук, доцент, кафедри цивільного, трудового та господарського права.

Спеціальність: D 8 Право
Освітній рівень: II (магістр)
Категорія дисципліни: обов'язкова
Кількість кредитів: 3
Рік підготовки: I (II семестр програми)

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань про правову природу, сучасні тенденції та джерельну базу міжнародного приватного права, методологічні засади колізійного та матеріально-правового регулювання транскордонних приватноправових відносин, правовий статус фізичних і юридичних осіб, речові, договірні, сімейні та транспортні відносини з іноземним елементом, включаючи міжнародно-правові аспекти такої діяльності, а також розвитку практичних навичок застосування норм міжнародного приватного права та національного законодавства України, вміння аналізувати трансформаційні процеси, зумовлені європейською інтеграцією, цифровізацією, збройною агресією та повоєнною відбудовою, оцінювати ефективність колізійних і матеріально-правових механізмів, готувати проекти процесуальних документів, застосовувати судову практику та приймати юридично обґрунтовані рішення у сфері міжнародного приватного права.

Формулювання мети ґрунтується на положеннях робочої програми, відповідно до яких дисципліна спрямована на засвоєння базових категорій міжнародного приватного права, вивчення системи джерел правового регулювання, розуміння правових засад колізійних і матеріально-правових норм, статусу суб'єктів транскордонних відносин, особливостей укладення та виконання зовнішньоекономічних договорів, регулювання сімейних і транспортних відносин, а також формування здатності кваліфіковано застосовувати правові інструменти для вирішення складних глобальних викликів у сфері міжнародного приватного права.

Очікувані результати навчання (програмні результати)

Після опанування навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен досягти таких програмних результатів навчання:

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз трудового права, права соціального забезпечення та інших галузей права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

Загальна характеристика навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Сучасні тенденції розвитку міжнародного приватного права» належить до циклу обов'язкових компонентів професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 Право. Вивчення дисципліни спрямоване на формування системного розуміння правової природи, сучасних тенденцій та джерельної бази міжнародного приватного права, методологічних засад колізійного та матеріально-правового регулювання транскордонних приватноправових відносин, правового статусу фізичних і юридичних осіб, а також механізмів вирішення складних глобальних викликів. Дисципліна закладає підґрунтя для набуття знань про Закон України «Про міжнародне приватне право», міжнародні договори, колізійні та матеріально-правові норми, правовий режим власності й інвестицій, зовнішньоекономічні договори, сімейні та транспортні відносини з іноземним елементом, порядок визнання і виконання іноземних рішень, а також усвідомлення ролі юриста у забезпеченні ефективного захисту прав суб'єктів транскордонної приватноправової діяльності та верховенства права.

У процесі опанування дисципліни здобувачі вищої освіти засвоюють теоретичні засади міжнародного приватного права, систему його правових джерел, правові форми реалізації колізійних і матеріально-правових норм, особливості правового регулювання статусу фізичних і юридичних осіб, укладення та виконання зовнішньоекономічних договорів, усиновлення, шлюбних і спадкових відносин, а також порядку визнання, виконання та скасування іноземних рішень. Значна увага приділяється формуванню практичних навичок застосування норм міжнародного приватного права, аналізу зовнішньоекономічних договорів, підготовки процесуальних документів, оцінки правомірності дій учасників транскордонних відносин, розвитку аналітичного мислення та готовності до кваліфікованого виконання професійних завдань у сфері правового забезпечення міжнародної приватноправової діяльності.

Змістовий модуль 1. Методологічні засади та джерельна база міжнародного приватного права в умовах трансформацій. Модуль присвячений вивченню поняття, предмета, системи та сучасної парадигми міжнародного приватного права, критеріїв «іноземного елементу» та форм його вияву у приватноправових відносинах; правової природи, ієрархічної системи та диверсифікації джерел правового регулювання, включаючи Конституцію України, Закон України «Про міжнародне приватне право», спеціальні закони, Цивільний та Сімейний кодекси, міжнародні договори, міжнародні торговельні звичаї, «м'яке право», судову та арбітражну практику; методологічної взаємодії колізійних і матеріально-правових норм, структури колізійної норми, основних формул прикріплення, особистого закону фізичних і юридичних осіб; а також сучасних тенденцій трансформації дисципліни під впливом європейської інтеграції, цифровізації, рекодифікації приватного права, кризових явищ (пандемія, війна, санкційні режими, міграція) та переходу від територіальності до віртуальності у регулюванні транскордонних відносин.

Змістовий модуль 2. Транскордонні відносини за участю фізичних та юридичних осіб: виклики сучасності. Модуль присвячений вивченню правового статусу фізичних осіб, правового статусу іноземців в Україні, ролі консульських установ у захисті громадян України за кордоном, подвійного громадянства (біпатридів), а також трансформації особистого статусу під впливом збройної агресії, масової міграції та застосування міжнародного гуманітарного права і права прав людини до приватноправових відносин; правового становища юридичних осіб, діяльності іноземних юридичних осіб в Україні, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності, транснаціональних корпорацій, а також сучасних тенденцій запровадження обов'язкової належної обачності щодо прав людини в глобальних ланцюгах постачання та виникнення нового різновиду приватноправової відповідальності; правового

режиму власності та інвестицій, зокрема особливостей регулювання відносин власності на нерухомість, порядку набуття права власності іноземними громадянами та юридичними особами за законодавством України, об'єктів, що не можуть перебувати у власності іноземців, поділу майна на рухоме і нерухоме, а також впливу збройної агресії на правовий режим майна, переміщеного між юрисдикціями, проблем встановлення правового режиму майна на тимчасово окупованих територіях, повоєнної відбудови та механізмів відновлення порушених майнових прав, взаємодії міжнародного приватного права з інвестиційним правом у питаннях експропріації, компенсації та державного імунітету.

Змістовий модуль 3. Договірні, сімейні та транспортні відносини: сучасні регуляторні моделі. Модуль присвячений вивченню зовнішньоекономічних договорів, зокрема нормативної бази, визначення країни, згідно з правовою системою якої відбуватиметься регулювання, основних положень, прав та обов'язків сторін, структури, порядку реєстрації, Віденської конвенції про міжнародний договір купівлі-продажу 1980 р., а також сучасних тенденцій трансформації автономії волі під впливом санкційних режимів, посилення ролі надімперативних норм та застереження про публічний порядок, блокувальних законів як інструменту протидії екстериторіальному застосуванню іноземного права та впливу політичних чинників на стабільність договірних відносин; сімейного права, зокрема поняття шлюбу в різних правових системах, матеріальних і формальних умов реєстрації шлюбу, процедури оформлення, особистих та майнових відносин подружжя, підстав і процедури розірвання шлюбу, шлюбного договору (контракту), усиновлення, міжнародних договорів, що регулюють сімейні відносини, а також сучасних тенденцій транскордонного визнання фактичних шлюбних стосунків, вимог щодо легалізації іноземних документів про шлюб, альтернативних способів реєстрації шлюбу через дипломатичні установи та онлайн через портал «Дія», міжнародних договорів про правову допомогу; міжнародних перевезень, зокрема видів міжнародних перевезень та видів транспорту, джерельної бази, правового регулювання організації міжнародних перевезень в Україні та інших державах, міжнародних угод щодо залізничних, автомобільних, повітряних, морських перевезень, двосторонніх угод України, ролі міжнародних морських звичаїв, а також сучасних тенденцій мультимодальності як виклику для традиційних конвенційних режимів, уніфікації відповідальності перевізника в змішаних перевезеннях, «зеленої» трансформації транспорту, впливу кліматичних зобов'язань на договірні умови перевезень та цифровізації транспортних документів.